

A kerítés két oldalán – A migráció szerbiai vonatkozása –

Készítette: Sárceivity Hajdú Bea

Az előadás felépítése

1. Az elmúlt évek eseményeinek rövid összegzése -
2. Némi statisztika
3. Szerbia menekült politikája
4. A szerbiai menekültügyi ellátórendszer ismertetése

Az előadás célja:

- Szerbiai helyzetkép ismertetése a lehetséges realitása mentén

Az elmúlt évek eseményeinek rövid összegzése

Menekülthullámok

- a 90-es évek közötti délszláv háborús konfliktusok - a koszovói és más nemzetiségű menekültek meg-meg újuló hullámai
 - 1991-1995- a vajdasági magyarok, szerbek, horvátok menekültek a katonai behívók elől
 - 1999 tavaszán folytatott légi háború (NATO támadások)
- a 2000-es évek gazdasági migrációja – (2009-ben már több halálos áldozatot követelő tragédiába torkollott, amikor 18 koszovói személy próbált átjutni Magyarországra szabálytalanul, a Tiszán keresztül Szeged közelében, és amelynek következtében többen a folyóba fulladtak)
 - 2011-es kettős állampolgárságról szóló törvény elfogadása (Magyarország)
 - 2012- Ázsiából és Afrikából érkező menekültek megjelenése a vajdaságban
 - 2013 - 2014 – koszovói migránsok tömeges megjelenése (a Csongrád és Bács-Kiskun megyei államhatárszakaszon a napi illegális határátlépési csúcs meghaladta az 1200-főt)

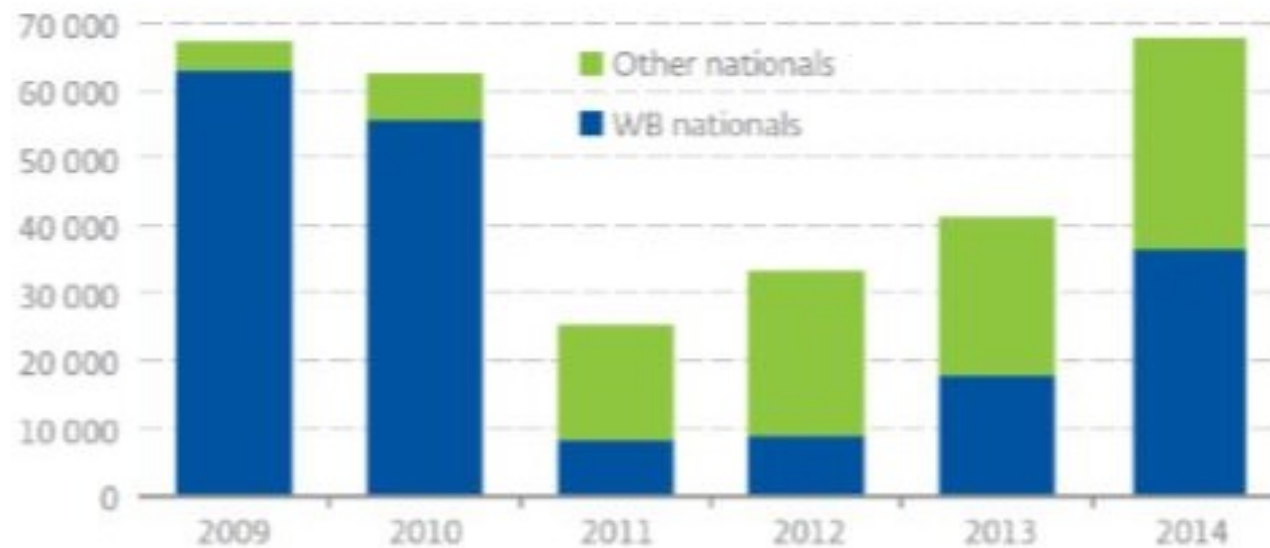
- **2014 – 2016 - afgánok, a sírek és az iraki menekültek számának növekedése**
 - **2015- tetőződött a menekülthullám**
 - **2015. június 17. - A magyar kormányzat a magyar—szerb zöldhatár kerítéssel történő lezárása mellett döntött**
 - **A magyar határpolitikai döntéseket követően a menekültek és a migránsok nagy része a Horvátországon és Szlovénián keresztülfutó alternatív útvonalat kezdte használni.**
 - **2016 első negyedében a menekültek száma 84%-kal csökkent 2015 végéhez képest**
 - **2016. március 18-án – az EU és Törökország között létrejött egyezséget írták alá, Az egyezés lehetővé teszi a görög szigetekre illegálisan érkező menekültek Törökországba történő visszafordítását, és minden egyes visszafordított menekültért cserébe egy török táborban tartózkodó szíriai menekült kap menedékjogot az Európai Unióba.**

A menekültek által leginkább
használt szárazföldi útvonal

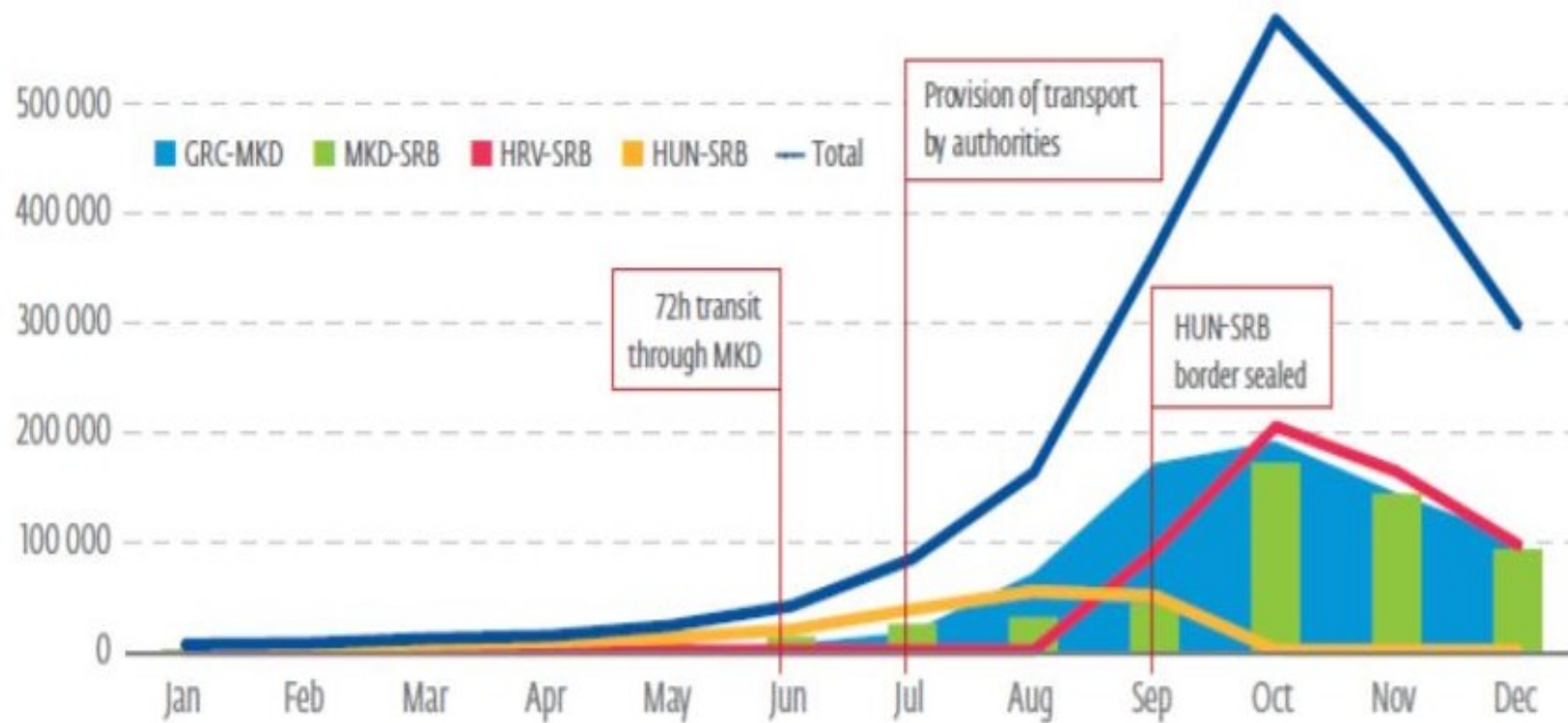

Némi statisztika

Az illegális határátlépések teljes számát mutatják 2009 és 2014 között, régiókra lebontva

Forrás: Frontex (Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség), Annual Risk Analysis, 2015

Forrás: Frontex, Annual Risk Analysis, 2015

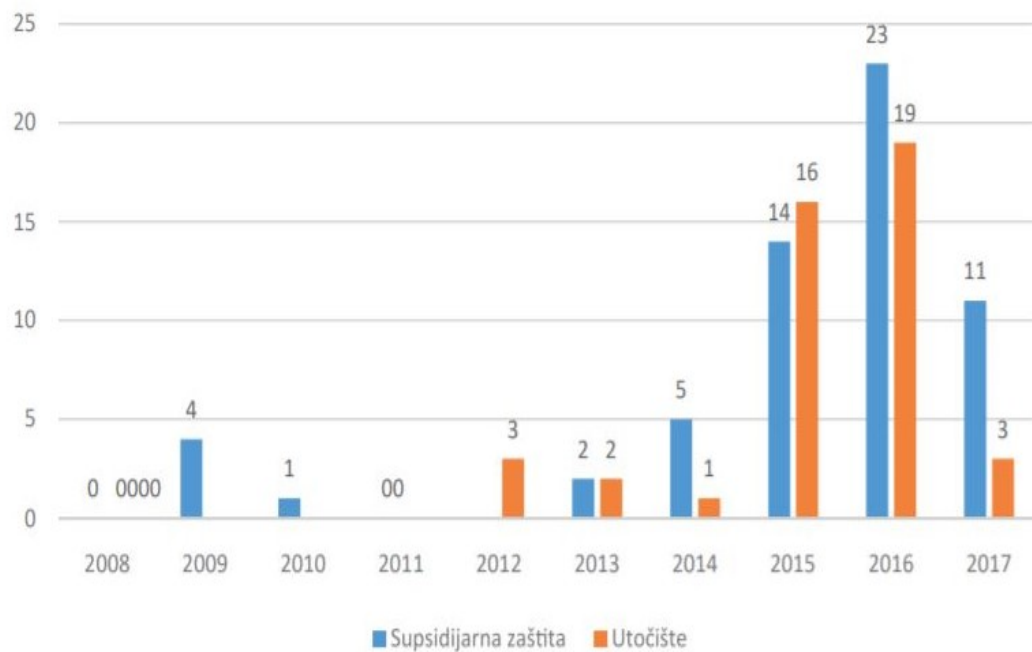
A FRONTEX adatai szerint 2014-ben a menekültek száma 27%-kal növekedett. 2013-ban még csak 40 ezer illegális határátlépést rögzítettek, míg 2014-ben ez a szám 66 ezerre növekedett. A nyugat-balkáni régiót érintő illegális határátlépések száma 2015-ben tetőzött 2.081.366 fővel, amelyet mind a nyugat-balkáni útvonal menti országokban regisztráltak.

Ugyanakkor 2016 első negyedében a menekültek száma 84%-kal csökkent 2015 végéhez képest.

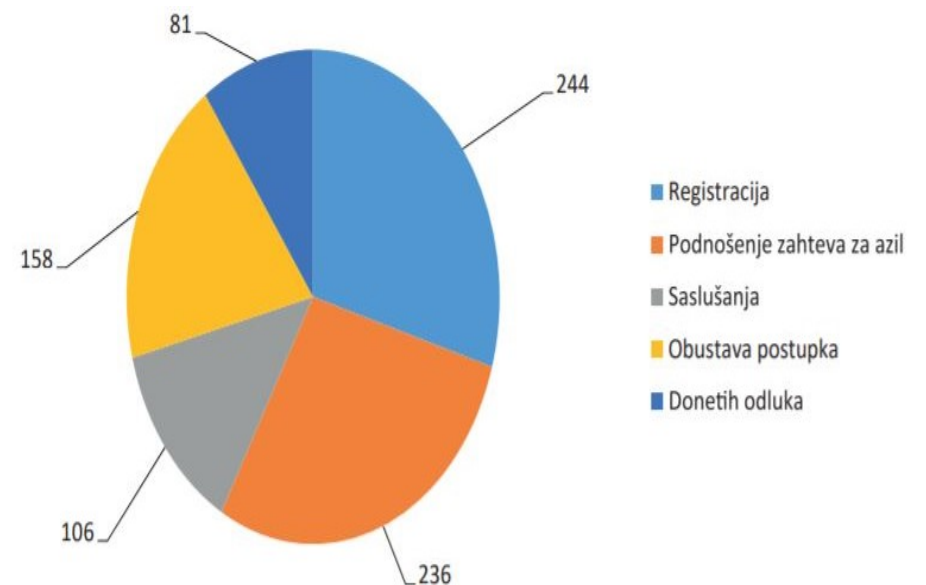
	2013	2014	2015
WB-RAN Indicator			
Illegal border-crossing between BCPs	40 027	66 079	2 081 366
Illegal border-crossing at BCPs	1 336	1 747	1 142
Facilitators	750	1 218	1 980
Illegal stay	12 508	11 270	8 208
Refusals of entry	36 954	42 715	41 800
False travel-document users	709	880	931

Source: WB-RAN data as of 16 February 2016

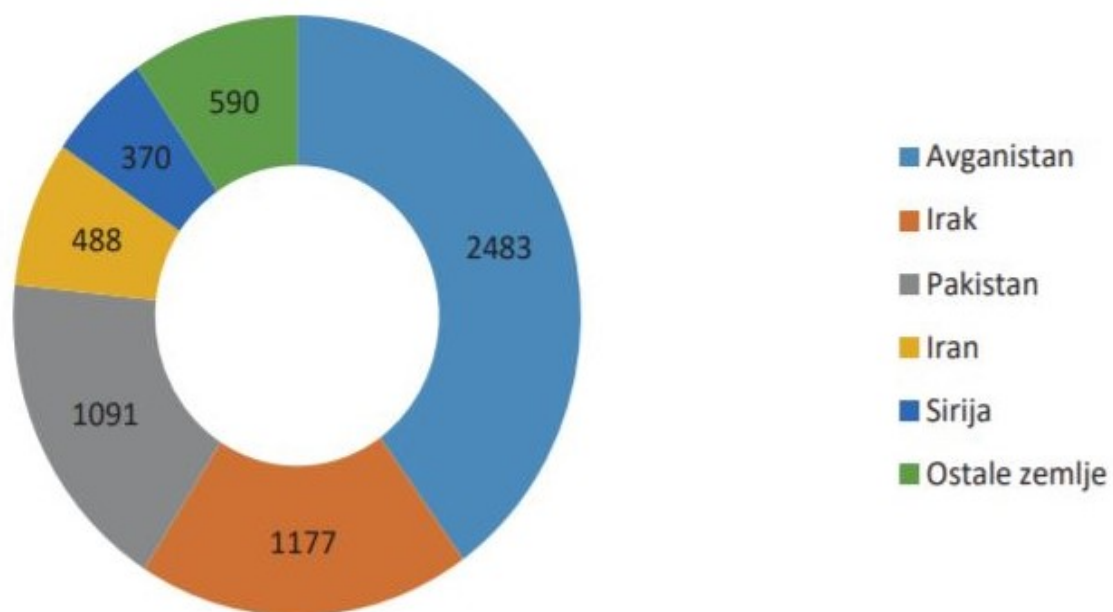
**2008-ban kezdték alkalmazni a Menedékjogról szóló tv.-t
Menekültügyi Hivatal összesen 44 ember számára adta meg
a menekült státuszt, és 60 főnek a védelmet.**

Hivatalos felkeresések száma 2017-ben

*Broj izraženih namera od početka primene
Zakona o azilu*

A 217-es évben menedék kérő struktúrája

2008.	77
2009.	275
2010.	522
2011.	3.132
2012.	2.723
2013.	5.066
2014.	16.490
2015.	577.995
2016.	12.821
2017.	6.199

Szerbia menekült politikája

- megsértették a nemzetközi jogi normákat - nem biztosítottak alapvető ellátást
- a szerb-magyar határon felállítandó kerítés híre is pánikszerűen felgyorsította a Szerbiából Magyarországra érkező menekülthullámot.
- Szerbia kényes helyzetbe került, hiszen az EU csatlakozási tárgyalások közben érte
- Szerbia nehéz helyzetbe került, miután Magyarország a határai lezárása mellett döntött.
- az Európai Unió anyagi támogatásokat biztosított Szerbiának, hogy segítse az ország humanitárius munkáját.
- Szerbia a menekültek minimális ellátása mellett, s lényegében „rövid ideig tartó parkoltatása után” Magyarország felé terelte a tömegeket.
- Vulin. „Senkit nem zárunk kerítések mögé, és ezt nem is kérte tőlünk senki. Senki nem indítványozta, hogy Szerbia építsen tábort a migránsok számára, sem azt, hogy akadályozzuk őket mozgásszabadságukban. Ha a jövőben esetleg szó is lenne ilyesmiről, a szerb államvezetőség egyértelműen nemet mondana. Szerbia nem sérti meg senkinek a jogait. A migránsoknak jogukban áll beutazni az országba, és ugyanígy jogukban áll elhagyni azt. A migránsok nem kívánnak Szerbiában maradni, máshová szeretnének eljutni” - a szerbek „európaiabbak” az EU-tagállamoknál (A. Vučić- B92- 2016)
- Vučić és Vulin elítél minden a menekültek korlátozására vagy feltartóztatására irányuló intézkedést „Szerbia nem koncentrációs tábor- 2015.aug. Rtv
- Szerbia, más európai uniós tagállamokkal ellentétben, úgy döntött, hogy nem emel kerítést (A. Vučić- B92- 2016)
- Szerbia nem használja a menekültválságot a politikai haszonszerzés eszközeként, mint néhány szélsőjobboldali párt az Európai Unióban (A. Vučić- B92- 2016)

- Több városban is problémát okozott, hogy az ott tartózkodó menekültek száma elérte a város állandó lakosainak számát - Banja Koviljacaban és Bogovadjaban.

- az embercsempészetben a rendőrség is részt vett– a szerb kormány tagadta -az országok közötti együttműködés hiányának következményei, gazdasági nehézségek

- a szerb-horvát kapcsolat megromlott. A horvát miniszterelnök, Milanovic állítása szerint Szerbia az összes menekültet Horvátország felé küldte, inkább „szét kéne szórni őket egy kicsit. Küldjék őket Magyarországra”. A horvát miniszterelnök még továbbment és kijelentette, hogy a szerb és a magyar kormány összejátszott, hogy az összes menekültet Horvátországba küldjék. A horvát határok lezárására adott válaszként Szerbia megtiltotta az import áruk érkezését Horvátország felől. Horvátország cserébe minden szerb regisztrációjú gépjármű országba való belépését megtiltotta.

- 2015 vége óta egyre többen csatlakoztak az ISIS terrorszervezethez.

- Az ellentétek felerősödése - „még több MENEKÜLT: a bevándorlók hamarosan iszlamizálni fogják Szerbiát”, „az Iszlám sosem volt Európa része,” vagy „ezek egy más világ szabályai”

- a menekült és migrációs válság komoly vitákat gerjesztett az országok politikájában bekövetkező változásokról.

- a szerb kormány által kiadott nyilatkozat szerint Szerbia nem fog ütköző zónává válni a menekültek számára, és a szerb intézmények ugyanazokat az eljárásokat fogják alkalmazni, mint amelyeket más országokban is alkalmaznak, összehangolva az európai uniós döntésekkel. (A. Vučić: Ha kell, Szerbia befogadna két-háromezer menekültet-2015, Magyar Szó)

Most

- „A Szerbiába érkezők száma csökkent, a migránsáradat pedig lassan a végéhez ér. Elvárásaink két év alatt teljesen lecsökken a számuk. Az ún. balkáni útvonal sosem fog teljesen lezárulni, de a menekültek száma nem fogja átlépni az ezret”- Cucić, 2018. ápr. 04- VajMa
- „Ha az EU úgy dönt, hogy a menekülteket az EU kvóták alapján kell elosztani, akkor Szerbia ebben természetesen részt vállal. És nem csak a jövőben leszünk készen erre, már most is ezt csináljuk. Jelenleg is 4000 menekült él országunkban, akiket minden segítséggel ellátunk, amit egy állam adhat egy menekültnek” – Sztefanović belügyminiszter. 2018.01.-euronews
- „Több mint 500 migráns gyermek beiskoláztatása”, „Avganisztán függetlenségének megünneplése”, „További 4 millió euró a migránsok megsegítésére”, „Megnyílt a kis Picasso első kiállítása”, „Önkéntes migránsok tisztították a köztereket” stb. – 2017-kirs

Vajdaság

- „Európa védelmében” a kerítés híre is pánikszerűen felgyorsította a menekülthullámot.

- a menekültáradat által leginkább érintett települések Magyarkanizsán, Horgoson és Szabadkán

- amíg kezelhető mennyiségű ember haladt át, sem a lakosság, sem a politika nem szentelt túl nagy figyelmet a jelenségnek

- a menekültek számának növekedésével, párhuzamosan nőtt az ellenszenv is

- megjelennek azonban a mindennapok életből származó aggodalmak, hogy tele a park szeméttel, hogy nem lehet felférni a buszokra, holott mindjárt itt az iskolakezdés.

- a területeken élő emberek jóval többnek érzékelik az „illegális” migránsok számát, mint a határtérségen kívül élők.

- VMSZ támogatta a magyar kormány lépéseit

- a zentai szervezetének álszfoglalása szerint minden menekültet annak származási országába kellene visszatoloncolni – (2015. aug- VajMa)
- Magyarkanizsa – „Presevóból, Belgrádból és Szabadkáról rendszeresen, több autóbusznyi menekült érkezik a városunkba, akik meggyalázzák temetőinket, sírjainkat, kápolnáinkat, akik tönkreteszik közttereinket, parkjainkat, szántóföldjeinket, gyümölcsöseinket. Nézzük meg most, hogy egy hónap alatt mit tettek ezek az idegenek, akiknél hiányzik az általános intelligencia és kultúra legalapvetőbb eleme is. Pénzük azonban van, és úgy látszik ez a lényeg. Eddig többé-kevésbé toleránsan viseltük a kialakult helyzetet, de ahogy a polgároknak, úgy most már nekünk is elfogyott a türelmünk. Igaza van minden egyes magyarkanizsai, martonosi és horgosi lakosnak, aki félelemmel lép ki az utcára, igaza, amikor aggódik a gyermekei jövőjéért, de már a tanévkezdettől is retteg, és igaza van mindenkinek, akinek fáj az, amivé közttereink, utcáink lettek. Ahol eddig csend, béke és tisztaság volt, ott most szeméthegek vannak és idegenek tanyáznak. Most már nyilvánvaló, hogy Szerbia nem védi meg az Észak-Bácskában élő adófizető, választó polgárait és úgy néz ki, hogy az itt élő tömbmagyarság és más nemzetiségek sorsa nem érdekli az illetékeseket. Parlamenti képviselőnk rasszistának lett kikiáltva, mert szót emelt az itt élő polgárok érdekeiért.” (Dr.Bimbó, 2015.aug- VajMa)

Befogadó központok (ideiglenes és állandó)

A szerbiai menekültügyi ellátórendszer ismertetése

Belügyminisztérium

- Menekültügyi Hivatal- Kancelarija za azil – a menedékkérés elsőfokú eljárásban vesznek részt, 2015. jan. jött létre, rendőrségi hatáskörrel bíró szerv.
- Külföldiek számára kialakított osztály - Odeljenja za strance – az Idegenrendészeti Hivatal része, együtt működik más hivatalos szervekkel, a menekültek számára igazolásokat állít ki és nyilvántartja őket.
- Menekültügyi Bizottság- Komisija za azil- a határozatok ellen benyújtott fellebbezésekkel hozzájuk lehet fordulni
- Bíróság- fellebbezni a Menekültügyi Bizottság ellen (nincs külön osztály, amely ezekkel az esetekkel foglalkozik)
- Menekültügyi és Migrációs Bizottság- Komesarijat za izbeglice i migracije – a menedékkérők számontartásáért és ellátásának koordinálásáért felelős
- Szociális munka Központ- Centar za socijalni rad- a menedékjog iránti kérelem benyújtását megelőzően ő a gyámhivatal a fiatalok számára, akik kísérő nélkül érkeztek vagy azok számára, akik nem képesek saját érdekképviselőikre.

Civilek

- számos szervezet, mint például a belgrádi „Asylum Protection Center” koncentrált a menekülteknek biztosított jogi és pszichológiai segítségnyújtásra, míg a „Refugee Aid Serbia” inkább az újonnan érkezettek elhelyezésében, ellátásában segédkezett.
- civil szervezetek igyekeztek csökkenteni a menekültválság negatív hatásait
- segítettek a menekülteknek megbirkózni a mindennapos problémáikkal
- programjaikkal több civil szervezet is a kormány célkeresztjébe került és munkája el lett lehetetlenítve

Köszönöm a figyelmet!

sarcevicbea@gmail.com